

FRIETPEACE

1. HEILBOT

Het was een donkere namiddag eind oktober, de dag voor de begraafplaatsen onder een zee van bloemen bedolven zouden worden. Bomen zwiepten heen en weer; bladeren regenden uit hun kruinen en tolden in dwaze kolken door de straten.

'Heilbot!?' riep Rozzemussche uit.

'Wel ja: gezond zeevet!' repliceerde Rapunzel.

'Heilbot rijmt met frietkot! Ik ga liever naar frituur Monique dan naar dat viswif in De Diepzee.'

'Doe wat je niet laten kunt, vetzak.'

'Dat zal niet mankeren, schraalhans.'

Rapunzel vertrok voor haar shift in Bio-Planet zonder de gebruikelijke afscheidsgroet. Rozzemussche, oud-leraar Houtbewerking in prepensioen, telde de minuten af die hem scheidde van avondvoedertijd. Die tijd vulde hij op met tv-staren naar debiele randidiote realityprogramma's - inclusief debiele randidioten voor wie zelfs het anderstalige woord 'reality' veel te hoog gegrepen was. Klokslag 18:00 uur veerde hij uit de sofa op. Frituur Monique, beloofde land van sissend vet en knijpuiers vol dipsauzen, bevond zich op twee minuten fietsen, in zijn eigen drukke straat.

2. TZIGANE

'Dat moet toch allemaal stukken van mensen kosten,' merkte Rozemarij zuchtend op, terwijl ze zich weer omdraaide.

'Eh?' deed Attila verstrooid.

Hij was ver heen, hoewel hij vlak bij haar was. Nu weer in haar, met name, en niet in de stadsschouwburg, waar hij vanavond eigenlijk hoorde te zijn.

'Ai. Dat dat toch allemaal veel moet kotsen ... eh ... kosten,' herhaalde Rozemarij, gesmoord lachend.

'Wat?' hijgde Attila.

'Ewel: al die vreemde groepen die hier komen spelen, en dat moet toch ook eten en slapen?'

‘Welke vreemde groepen?’ vroeg Attila, terwijl hij onvolkomen in haar kont klaar kwam.

‘Wel, waar gij vanavond naartoe moest gaan luisteren.’

‘O, die.’

Hij deponeerde de laatste druppel haastzaad in haar lijf en hoorde gelijk een flard weemoedige tziganiemuziek die hij vanavond moest missen. De Stedelijke Plantsoendienst had gratis gesponsorde tickets voor het optreden uitgedeeld. Boomchirurg Attila had geen zin om op een vrijdagavond in de pluche van de schouwburg zijn tijd te gaan verdoen. Zijn lid floepte weer uit haar achterste liefdesgrot.

‘Hoor hoe het waait!’

‘Rozemarij?’

‘Ja?’

‘Dat zou storen zeker moest ik nu nog naar dat optreden gaan?’

‘Hé?’

‘Mijn baas zal daar misschien ook zitten.’

Eigenlijk had Attila honger. Maar zij was op dieet.

‘Ik keer na dat optreden subiet terug naar hier.’

Hij stak een postcoïtale sigaret op. Zeven minuten later parkeerde hij zijn Skoda bij frituur Monique voor een stiekeme vette hap.

3. TAKKEWIJF

Hij smakte de deur achter zich dicht. Het hele huis kreeg een dreun. Hij stond buiten. Dolle wind harkte zijn haar steil achterover. Inktzwarte wolkenwatten zeilden door het zwerk.

‘Verhippeltjes, godgenageld takkewijf,’ foeterde Furore. Hij blies warme adem in de kom van zijn handpalmen. ‘Holy scampi’s godverdomme. Die wind tolt ook in die rare kop van haar rond!’

Even droop een grimlach over zijn tanden. Hij voelde de ogen van zijn moeder in zijn rug branden; ongetwijfeld stond ze hem achter haar besmukte gordijnen stiekem neer te kogelen.

‘Nu heb ik ogen in mijn rug,’ mompelde Furore. ‘De hare.’

Hij sloeg zijn kraag op en liep naar het stadscentrum, terwijl de woordenwisseling met zijn vrouwelijke ouder nog door zijn hoofd echode.

‘Die ouwe harpij,’ gromde hij tegen zichzelf. ‘Koekendoostante.’

Hij nam een laatste kopie van de schermutseling, sloeg die in zijn geheugen op en duwde de deur van drinkplaats Telstar open, halfweg de Budastraat.

Toen hij volledig uit het zicht verdwenen was, haastte moeder Furore zich naar

frituur Monique twee straten verder. Waar het vet siste, werden de gemoederen gesust. Frietpeace.

4. KAT

Er zat een vrouw in de bus. Ze had van Dierenwelzijn een boete gekregen omdat haar kat te dik was. Wat huisdierenzorg betrof, was de wet de laatste tijd plotseling beenhard geworden. Zelfs overbezorgde huisdierenhoudsters konden tegen de lamp lopen.

De vrouw was al enkele maanden bijzonder kwaad omdat er niet meer gerookt mocht worden in cafés en restaurants. Nu moeiden ze zich ook nog eens met de omvang van haar kat. Deze vrouw zat dus bijzonder balsturig op de achterbank van een stadsbus. Ze weigerde bijvoorbeeld permanent om op te schuiven en wat plaats te ruimen voor verse passagiers. Ze wilde evenmin antwoorden op vragen of aanmerkingen daaromtrent, zelfs niet op een goedbedoelde opmerking in verband met het hevige waaiweer. In zijn achteruitkijkspiegel hield de chauffeur deze tijdbom nauwlettend in de gaten. Telkens kaatste de vrouw zijn blikken opstandig terug. Frieda Vandenbroucke was bijzonder boos.

Op de overheid.

Op de mensen.

Op de mensheid.

Op de stadsbus die te laat was en hemeltergend lang aan de starthalte had blijven staan.

Frieda Vandenbroucke haastte zich nu op weg naar genoegdoening bij Milieubeheer, bureau Dierenwelzijn, op vrijdagen open tot 18:30 uur. Ter hoogte van frituur Monique vertraagde ze haar boze pas. Het was 18 uur. Ze had nog niet gegeten. Van onder de luifel walmden onweerstaanbaar de frietaroma's op haar af. Toen de schuifdeuren door een hongerige man werden geopend, was Frieda niet meer te houden.

5. RHODESIË

Die filmrol was hem helemaal niet 'op het lijf' geschreven. Hij diende er asjeblief 30 kilogram voor aan te komen. Dat deed Karel Heyman dan ook. Want hij had die rol heel graag gehad. Remember Stallone, Schwarzenegger, Schoenaerts. Professioneel vreten. Cheeseburgers. Milkshakes. Viandellen van de frietkeet. Zijn adem stonk naar twee warme maaltijden per dag. Toen alles in kannen en kruiken was,

overleed de producent. Karel werd bedankt voor de rol en de filmplannen werden in de lade gestopt.

Zijn kijkcijfers hadden dus een noodlanding gemaakt. Hij pakte zijn zwarte doos, maakte zijn rekeningen en ging in een lokaal verdoofd dorp wonen. Wanneer iemand aanbelde, zei hij: 'Je bent niet welgekomen, je bent gewoon gekomen'. Waarop de bezoeker gewoonlijk weer zijns weegs ging, terwijl de volslanke ex-acteur van tussen zijn besmukte gordijnen naar diens rug als een vraagteken staarde. Het lag echter nooit in zijn bedoeling te kwetsen. Hij wou alleen met rust gelaten worden.

Eenmaal per week dronk Karel Heyman nors, zwijgend en onbereikbaar vijf pinten in café Rhodesië. Daarna, tegen halfzeven 's avonds ongeveer, reed hij de lange lelijke 'boulevard' af tussen het verdoofde dorp en de provinciestad die van zichzelf beweerde dat hij 'leefde'. Tweedehandsautoverkopers. Tearooms. Zij hadden die afschuwelijke straat 'boulevard' gedoopt. In frituur Monique gaf Karel zich dan verder over aan zijn eetverslaving, waar hij ter plekke een indrukwekkende hoeveelheid vette happen verstouwde. Vijf jaar geleden zou hij dat nooit gedaan hebben. Heden ten dage herkenden ze hem niet meer. Het speelde geen rol meer. HIJ speelde geen rol meer.

Vanavond buitelde de wind als een dolleman doorheen de 'boulevard', waar het zelfs waaide wanneer het windstil was. Heyman vloekte toen hij zijn raam omlaagdraaide om zijn sigarettenpeuk weg te gooien.

6. KALKOEN

Alleloeja was misschien wel niet thuis. Maar het was toch vrijdagnamiddag? Bijna avond? Tijd voor de wekelijkse stof-, schrob- en poetsronde? Jezebel belde nog eenmaal aan, zette twee passen achteruit en tuurde naar boven. Ze hoopte dat ze geen dakpan op haar donder kreeg, want de wind ging geweldig tekeer. De oude pastorie zag er op dat vlak niet echt veilig uit. Geen beweging, geen geroep, geen sleutelbos die pijlsnel naar beneden daalde. Het leeuwenkopje linksboven in de deur, van wie de tong de beldienst uitmaakte, leek haar spottend aan te kijken. Jezebel plukte de kauwgum van tussen haar tanden en plakte die op de tong van de koning der dieren. Daardoor ging de bel andermaal over, maar Jezebel keek niet eens meer om toen ze zich terug naar haar bakfiets haastte.

Op de voicemail van priester Alleloeja's mobieltje weerklonk zoals gewoonlijk de mededeling *'Ik ben er geweest. Spreek uw boodschap in na de bieptoon.'*

Zuchtend gaf Jezebel het op.

‘Godverdomse bidsprinkhaan! Zeker weten dat je thuis bent! Je eigen zus in de kou laten staan: je verdient de hel!’

Met een vinnige beweging mikte ze haar gsm in de boodschappentas.

Veilig verscholen achter de overgordijnen volgde Alleloeja met pretoogjes haar af-tocht, tot haar auto goed en wel uit het zicht verdwenen was. Daarna contro-leerde hij de kalkoen in zijn oven. Een primeur in de pastorie. Opgetogen sms’te hij: *‘Ter communie met KLKN. Kom tegen 8.’*

Onwetend van het lekkers in de oven van haar broer en zwoegend tegen de wind in fietste Jezebel anderhalf uur later *en danseuse* naar frituur Monique. Reeds waaiden haar slierten en flarden en dampen frietkotgeuren tegemoet.

7. STER

Sjors DNO was er zich van bewust dat sterren reeds lang waren uitgedoofd op het ogenblik dat hij ze nog kon zien. Hij keek bij nacht daarom niet met minder verte-dering naar boven.

Sjors DNO was er zich van bewust dat wind slechts tijdelijke luchtverplaatsing be-troef. Dat belette hem niet in tijden van bries of tempeest zich gelukkiger te voelen dan anders.

Sterren, wind: twee onbetrouwbare grilligheden. Sjors DNO kon ermee om. Een doorsnee mens zou kunnen opmerken: ‘Die Sjors DNO heeft het allemaal voor me-kaar.’

Niets was minder waar. Doorsnee mensen waren immers stomweg gelukkig met doorsnee geluk. Stom geluk dus. Dat kleurde hun oordeel over anderen zwart of wit.

Echter! Evenmin was Sjors DNO nog langer aan het worstelen met De Grote Vragen des Levens, Filosofische Kwesties of Prangende Onvolkomenheden op ’s Mensen Pad. Niets raakte hem nog, tenzij hij zichzelf erdoor liet raken. En dat moest de moeite lonen. Nou, moeite. Veel dingen dienden zich klakkeloos aan. Hij hoefde er zelfs niet eens moeite voor te doen.

Sjors DNO was een verkeersslachtoffer en daardoor reeds jaren werkloos. Hij werd namelijk als bediende ontslagen in een grote Brusselse fabriek waar Duitse auto’s werden geassembleerd. Nog even kon hij aan de slag in het gemeentehuis van de West-Vlaamse deelgemeente H. bij K., maar door politieke verschuivingen kwam ook daar een einde aan. Daarna wijdde Sjors zich aan zijn collectie gedroogde bla-deren, in het stille ouderlijke huis dat geheel van hem alleen was. Een maandelijks dotatie vanwege de staat belette hem in een kartonnen doos te gaan leven. Soms dronk hij zich lam in café De Ster, op een boogshot van de provinciestad K., bij

ontstentenis van vrouw in zijn leven. Elke vrijdag keek hij uit naar voedertijd bij frituur Monique, een kwartier gaans. Hij herleidde er zijn vrijdags middagmaal voor tot enkele boterhammen met kaas. 's Avonds wandelde hij rustig naar de frietkeet, terwijl het water hem in de mond kwam. Hij hoopte dan op wind. Vanavond was het feest: Sjors woei bijna van zijn sokken.

8. FRITUUR MONIQUE

'... En hoeveel moeten dat dan zijn? Drie... ja... Grote hé... en nog een keer drie middelmatige... Mag daar zout op? Overal? Nee, apart kan ook... Ja... Dat is dan... Nee: dat kan ook, ja... Kipcorn? Ik ga eens kijken... Niet pikant... Of berenklaauw... De mexicano is ook lekker... Mag dat samen verpakt worden? Eh... ja, dat hebben we ook. Frisdrank. Blikjes. Geen bekertjes. Geen bier in blikjes. 't Is wel in flessen hier. Sauce americaine? Of bedoelt ge... Oranje, ja ja... Americaine? Eén of twee keer? Daarjuist zei je... ah... cocktail... Nu snap ik het. Dus zes viandellen hé? En één frikadel. Ik ga dat... Zeg, we hebben ook iets nieuws: varkenshart. Tamelijk pikant. Beetje zoals bicky, maar scherper. Eentje? Proberen? Oké... varkenshartje dus... Twintig minuten? Dat is goed. Dat gaat gereedliggen. Nog een kipcorn? Nog... een... kipcorn. Dat staat erop. De merguezes hebben we ook... brochetten hé... En hoeveel middelmatige bakskes is dat nu? Zes? Eh nee, dat was drie hé... Mag dat per drie? De drie grote apart? Allez... apart samen bedoel ik hé. Amai, ik waai hier bijna uit mijn kot. Zo'n waaiweer. Nog iets? Ja, de light hebben we ook. Twee cola light dus. In plaats van... de gewone weer weg? Ja, per zes is dat, de bitterballen. Wil je er maar vijf? Dat is... De mayonaise kan ook in aparte potjes, jaja, meneer... Weet ge wat? Ik zet cijfers op de verpakking, zo weet uw buurvrouw... '

De storm deed frituur Monique kreunen en rammelen. Slierten rook en damp slingerden zich dolgedraaid de lucht in. Zeven hongerige inwendige mensen stonden uitwendig grimmig hun beurt af te wachten. Monique was een telefonische bestelling aan het opnemen. En wat voor één. Dat bleef maar duren. Die verdomde gsm bleef onafgebroken in een waterval van ravenzwarte krullen aan haar linkeroor plakken. Frieda Vandenbroucke stond op ontploffen. Om de vijf seconden keek ze woedend op haar horloge. Rozzemussche kneedde verbeten zijn kleingeld tot zijn knokkels wit zagen. Jezebel wipte onafgebroken van haar hielen op haar tenen. Karel Heyman ergerde zich daar grondig aan, want hij stond vlak achter haar. Attila viel ten prooi een langgerekte onsmakelijke rokershoest die bij iedereen de eetlust wegnam. Moeder Furore zuchtte en mompelde binnensmonds de lelijkste dingen.

Sjors DNO probeerde millimeter per millimeter een plaats vooruit te schuiven, tot grote ergernis van Rozzemussche, die vreesde voor de correcte rangorde: Monique stond niet bekend om haar snuggerheid en een systeem van volgnummertjes trekken was nog niet doorgedrongen tot deze kathedraal van friet en vet en vlees.

Naarmate het vet harder siste en de storm in kracht toenam, groeide de woede in frituur Monique. Er kwam geen einde aan de frietmonoloog, terwijl de frietbazin staalhard boven en naast ze heen keek, alsof ze lucht waren. Af en toe boog ze zich voorover om in grote hanenpoten iets op een vel vetpapier te krabbelen. De batterij knijpuiers met de sauzen hing uitdagend werkeloos voor de neus van de hongerigen. Aan een van die uiers hing een druppel cocktailsaus. Die frieten moesten ondertussen na al dat gesis wel zwartgeblakerd zijn.

De eerste die wat zei, was moeder Furore: 'Als dat hier nog lang duurt... '

De tweede was Karel Heyman: 'Godverdomme.'

Er groeide een samenhorigheidsgevoel.

Rozzemussche keek Jezebel aan; beiden zuchtten wederzijds diep.

Sjors DNO stond meewarig nee te schudden.

'Dat brandt hier allemaal aan!' riep Frieda Vandenbroucke halffluid. 'Het is al tien minuten over zes!'

Attila knikte en stak nog een sigaret op.

'In 't vervolg ga ik ook eerst bellen,' mopperde hij, terwijl hij opstandig zijn rook richting Monique blies.

'Godver, wil je die rook niet in mijn gezicht of in mijn eten blazen!?' foeterde Monique plotseling. Ze maakte plotseling weer contact met de bende voor haar.

'En mag je hier wel roken? Hé? Zie je die stickers daar? Buiten en binnen? Speciaal voor diegenen die niet kunnen lezen... !'

'Hela hela!!'

'Of wil je dat ik mijn kot moet sluiten?'

'Als je zo voortdoet, zul je 't rap mogen sluiten!'

'Zo voortdoet? Zo voortdoet? Heb ik niet voortgedaan, misschien?'

Iedereen moeide zich nu.

'We staan hier met zeven in weer en wind... !'

'... te luisteren naar andermans bestelling... !'

'Ja! Da's zeker voor een hele kolonie?! Zijn dat manieren, zo voorkruipen!?'

't Is zeker voor een heel nonnenklooster?'

'Ik ga in 't vervolg ook bellen. Gemakkelijk! Er mogen er nog twintig voor zijn.'

'Ik moet toch opnemen! Ze weten dat ik open ben, verdomme!'

'Hoe kun jij die gsm horen met al dat sissend vet?'

'En is uw vet ververst?'
'Wat!?'
'Met al die zwarte frieten er nu in!'
'Ha ja!'
'Je verdient een GAS-boete!'
'Ha ja!'
'Zeg, paljas met je stinksigaret... !'
'Au! Je staat op mijn tenen!'
'Ik was wel al voor jou binnengekomen hé.'
'Neem je nu nog op of neem je vanavond niet meer op?'
'Eerst die bestelling afwerken.'
'Wat!?'
'Eerst die... '
'Ben je zot? Meen je dat?'
'Ik kom hier nooit meer!'
'Wacht maar tot ze komen!'
'Heb je dat nog geweten... '

Monique draaide zich minachtend snuivend om naar haar friteuse en concentreerde zich op haar frieten. Attila werkte zich naar voren, griste het bekrabbelde vel met de telefonische bestelling van de toonbank, scheurde het middendoor, maakte er twee proppen van, opende de schuifdeuren en gooide de proppen weg.

'Voilà. Per omgaand aan huis besteld.'

'Ha ha!'

'Wel besteed!'

Monique draaide zich om.

'Waar is... Waar is die bestelling?'

'Dat vet stuk papier zul je bedoelen?'

'Dat lag hier... '

'Ha ha ha!'

De frietbazin liet haar woedende blikken over de zeven samenzweerders zeilen.

'Weet je 't niet meer van buiten? Zeventien frikadellen en drieëndertig middelmatige bakskes met cocktailsaus waren het, ha ha ha!'

'Apart verpakt!!'

'Ha ha ha!'

'Geef dat blad weer!'

'Ha ha!'

‘Geef dat blad weer, hufter! Of ik bel... ‘

‘Ze bellen wel zelf naar u!!’

‘Ha ha ha!!’

‘Frituur Monique? Hè hè: dictatuur Monique!’

‘Ja! Ja!’

De storm wakkerde nog aan. Frituur Monique kon al die opstandigheid en woede niet meer omvatten. Van friet was geen sprake meer, of die zou al met veel vergif erin toebereid worden.

‘Pas op hé! Ik ken jullie allemaal van zien!’

‘Dat zal wel. We komen elke week. We zijn je beste klanten!’

‘Ja, maar er zijn blijkbaar nog betere: die bellen!’

‘Ha ha ha!!’

‘Laatste keer: geef dat blad terug! ’t Is gij daar hé, met die grijns om uw mond!?’

‘Wie? Ik?’

‘Nee, ’t was zij!’

‘Nee: ik!’

‘Nee! Wij hier! Wij samen!’

‘’t Waaide weg, ondanks al dat vet!’

‘Ha ha ha!!’

Humor sloeg ongenadig toe. Niemand had nog honger. Iedereen ging in de aanval tegen deze frietdictatuur. Rozzemussche en Attila hielden de schuifdeuren dicht om nieuwe klanten te beletten binnen te komen. Daardoor ontwikkelde zich ook buiten al vlug een hongerige samenschooling. Van frietpeace was geen sprake meer.

‘Broodroof!’ gilde de frietbazin. ‘Broodroof!’

‘Hongersnood!’ riep Jezebel. ‘Frietsnood!’

‘Ik bel NU de politie!’

Toen de gehate gsm weer tevoorschijn kwam, rukten Attila en Rozzemussche de schuifdeuren weer open. Een felle windgolf nam onverhoeds bezit van de vrijgekomen ruimte onder de luifel. Het voorportaal van frietkathedraal Monique werd als een luciferdoosje opgetild en even verder deels op het trottoir deels op straat neergekwakt, begeleid door een naargeestig kraken en splinteren. De dolle wind smulde verder van de prooi en rukte diverse spaanders en plastic onderdelen los, die hij vervolgens de straat op joeg. Auto’s remden gierend en toeterend.

Monique gilde huizenhoog, hupte verschrikt achterwaarts en plofte hierbij met haar rechterhand in een ziedende frietmand. Kermend draaide ze om haar eigen as en viel te gronde.

De zeven opstandige hongerlijders keken verbijsterd op de diverse taferelen toe. Daarna stoven ze als op één teken uiteen. Een paar verse krachten probeerden klimmend via de toonbank de kermende frietbazin te bereiken, want de zijdeur bleek gesloten te zijn. Een reeds weldoorvoede hongerige viel hierbij pardoos door het rechter vitrineglas en belandde met splinterend geweld tussen de merguezes, mexicano's, kipcorns, bitterballen, berenklauwen, frikadellen, bouletten en viandellen. Voorbijgangers die de situatie verkeerd beoordeelden en in de waan waren dat frituur Monique geplunderd werd, trokken en sleurden de klimmers weer op de begane grond. Daar ontstond een vechtpartij. In het spitsuur mengden zich steeds meer bemoeials, want op een boogschot bevonden zich ook de uitgang van het station en de bushaltes. Het werd een ware veldslag, waar niemand nog kop of staart aan kreeg. Uiteindelijk vluchtte de nog immer kermende Monique zelfs in de nog ongeschonden linker vitrinekast, in de koelte boven op al het *lekkers van Beckers*, haar gehavende rechterpoot als Superman voor zich uit stekend. Van op een veilige afstand, verspreid over het trottoir aan de overkant en de middenberm, keken de zeven frietgetrouwen alweer verbijsterd toe. Pas toen blauw zwieplicht de omgeving schoonveegde en de vechtende meute halveerde, trokken ze zich schoorvoetend verder in het donker terug.

'Met zeven waren ze!' krijste Monique, die, gestut door twee ambulanciers, met uitgestoken gefrituurde rechterpoot naar de ambulance werd geleid. 'Met zeven!' 'De politie maakt er werk van, mevrouw Monique,' suste een hulpverlener. 'Ze komen zo bij u. Eerst moet uw hand verzorgd worden.'

'Zeven?!' riep de andere begeleider uit, terwijl hij verbaasd naar het aan spaanders gehakte voorportaal van de frietkeet keek, en daarna naar de ravenzwarte Monique. Er hing varkenshart op haar linkerborst, met het prijsetiketje er nog aan: *Nieuw! 2,30 €.*